

ט"ו בשבט / שנת השמיטה

הצעה לדבר המפקד

המפקד/ת,

בקרב יחול ט"ו בשבט- 'ראש השנה לאילנות'. בנוסף בתאריך זה יציין הצבא (בתצורה חינוכית) גם את שנת השמיטה- 'שבת הארץ'. שני נושאים אלו מגלמים בתוכם את ערך אהבת הארץ והמולדת-הקשר בין העם היהודי ומולדתו הקדומה ונצחית. יש בפניך הזדמנות חינוכית להכיר ולחזק בפניי חיילי היחידה את ערך אהבת המולדת וכיצד ערך זה תורם לשירות הצבאי. לפניך הצעה לדבר מפקד בנושא זה. תוכל להיעזר בו כדי לדבר בפניי החיילים.

- המערך הוא גנרי. השתמש/י במילים שלך.
- בנוסף, ישנו דף הסברה על השמיטה/ ט"ו בשבט. מומלץ להכניס בלו"ז פעילות-הסברה בנושא. עדיף כמה שיותר צמוד לט"ו בשבט.

אנו מציינים היום את ט"ו בשבט. ט"ו בשבט הוא יום בעל ערכים ציוניים והלכתיים כאחד, שהנושא המאגד לכולם - **הקשר בין העם היהודי וארץ ישראל**:

1. ראש השנה לאילנות- ביום זה העצים ארץ ישראל מתחילים להוציא את פירותיהם. ומהיום אפשר לראות אילו פירות יצמחו השנה (ההלכה היהודית מפרידה ומייחדת את הפירות לפי השנה שגדלו בה, החל מט"ו בשבט והלאה). עץ השקדייה הפכה להיות של טו בשבט, כיוון שהיא הראשונה לפרוח בתקופה הזו.
2. במשך אלפיים שנות הגלות, ציינו היהודים את יום ט"ו בשבט כיום געגוע לארץ ישראל. כיוון שלא היה אפשר להגיע לארץ, נהגו יהודים רבים לאכול ביום זה פירות מארץ ישראל. כדי שלא יתקלקלו הפירות במסעות הארוכים, יובשו הפירות. מכאן צמח המנהג לאכול דווקא פירות מיובשים בטו בשבט.
3. בתקופה החלוצית, הוסיפו חלוצי ארץ ישראל את מנהג נטיעת העצים ביום ט"ו בשבט כסמל לבניית הארץ המתחדשת. השנה היא שנת השמיטה- ולכן אין ניטעות.
4. יום הכנסת- בט"ו בשבט, 26 בדצמבר, 1949 עלתה הכנסת לירושלים. משמעות העלייה לירושלים הייתה חיזוק ריבונות העם היהודי בארצו, מזה 2000 שנה בעיר הבירה בפרט, ובכל הארץ בכלל.

השנה נציין גם את שנת השמיטה- שנת השמיטה היא השנה השביעית במניין שנות החקלאות העברית, ומכונה גם "שבת הארץ". כמו שביום השבת נוהגים לנוח ממלאכה, כך גם בשמיטה. בשנה הזאת, לאחר שש שנות עבודה- מפסיקים לעבוד את האדמה- "שומטים (=מניחים/ עוזבים) את השדה"- ומאפשרים לכולם הזדמנות ליהנות מפירות הארץ.

השמיטה היא מאורע שהתרחש מעט מאוד בהיסטוריה. השמיטה מתקיימת בארץ ישראל, ורק כשיש ריבונות ישראלית עליה. ולכן גם השמיטה חושפת ומגלה את הקשר שבין עם היהודי לארצו.

בתנ"ך כתוב שאם העם היהודי יגלה מארצו, גם הארץ תהפך בעקבות זאת לשממה:

"...והשְׁמַתִּי אֶת-הָאָרֶץ, וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אוֹיְבֶיכֶם, חַיֹּשְׁבִים בָּהּ. וְאַתֶּכֶם אֶזְרָה בַּגּוֹיִים, ... וְהִיִּיתָה אֶרֶץ-צָרָה- שְׁמָמָה, וְעָרֶיכֶם- יִהְיוּ חֹרְבָה.. " **ספר ויקרא, פרק כ"ו**

כשעם ישראל גלה במשך אלפיים שנה, הארץ הייתה ברובה חרבה, למרות שכבשו ויישבו אותה כמה וכמה עמים. בספרו- "מסע תענוגות לארץ הקודש", מתאר מרק טווין, סופר ועיתונאי אמריקאי שתייר בארץ במאה ה-19, את ארץ ישראל בתקופת השלטון התורכי:

"ארץ שוממה שאדמתה עשירה למדי, אלא שכולה שמיר ושית – מרחב דומם ואבל... בשום מקום, כמעט, לא היה לא עץ ולא שיח... ארץ ישראל יושבת בשק ואפר. מרחפת עליה כיסופה של קללה ששרפה את שדותיה ואסרה את תעצומות כוחה באזיקים" (מרק טווין, "מסע תענוגות לארץ הקודש", 1876).

מאז קיבוץ הגלויות והקמת מדינת ישראל- הארץ פורחת וצומחת. כאילו אותם כבלים שתיאר מרק טווין, נשברו באורח פלא, עם חזרת העם היהודי, הארץ שוב נותנת את פירותיה בצורה איכותית וכמותית.

אפשר לראות זאת בדבריו של מר שמעון פרס ז"ל- נשיא מדינת ישראל ורה"מ, על השיגה הכבירים של המדינה הצעירה, בת ה-47:

"בעצם, העם היהודי הוא זה שהקים מחדש את מדינת ישראל, כמו שמדינת ישראל הקימה לתחייה את העם היהודי. זה הישג היסטורי חסר תקדים מבחינה אוניברסלית ויהודית כאחת. מעולם לא קרה בהיסטוריה, שעם שעשה דרך ארוכה כל כך, כשהוא המעט בעמים, שידע פעמיים חורבן, ששחה נגד זרמים סוחפים ועמד מול רוחות מפתות, שהותקף והוכה, שנגלה ופוזר, שספג פוגרומים וידע שואה - התעורר אחרי אלפיים שנות תפוצה, חזר להיות עם, שב למולדתו והחיה שפת נביאיו..

ב 47-השנים האלה, ועוד קודם לכן, פיתחו חקלאי ישראל, בארץ מדברית, חקלאות שהיא מן המפורסמות בעולם. הגדלנו את היבול החקלאי ב 25-השנים הראשונות להקמת המדינה פי 12 ללא תוספת אדמה או מים; בעולם כולו מזוהה ישראל עם קדמה חקלאית, לפעמים עד כדי אמונה מיסטית ביכולתנו."

בדבריו מתייחס הנשיא פרס גם לכוחו של צה"ל:

"כל אלה לא היו ניתנים להשגה ללא צבא-הגנה לישראל, שהתמודד חמש פעמים מול כוחות עוינים ויכול להם. צבא שהיה עליו לאפשר הקמת מדינה עוד בטרם נדרש להגן עליה, צבא שניצחונותיו היו ניצחונות קיומיים. הם אפשרו לנו קיום. רבבות הלוחמים והמפקדים של צבא-הגנה לישראל, אלפי הנופלים בקרבות, העניקו לישראל עוצמה... גם היום נחשב צה"ל לאחד הטובים שבצבאות העולם, לצבא שיכול להדוף סכנות. ביחד אתו הקימונו מערכת הרתעה המונעת מאויבי ישראל לראות בנו מטרה מזמינה התקפה." **דברי שר החוץ שמעון פרס, ישיבת הכנסת 1995**

אנחנו, חיילי צה"ל, השליחים של עם שלם, שחזר מגלות של 2000 שנה. זוכים להיות חלק מהדור שרואה את הפלא הלא מובן הזה. בנוסף, יש לנו את היכולת לבטא בצורה חזקה את הקשר העמוק המיוחד והפלאי בין עם ישראל לארץ ישראל- השמירה וההגנה על גבולות הארץ ועל העם שבתוכה. כל חייל צריך לקחת בחשבון כשהוא מבצע את עבודתו בצורה טובה- הוא מחזק ומצמיח את הקשר המיוחד בין העם לארץ- עבורו אישית, ליחידה ולכל המדינה.

שנה שמיטה מבורכת וט"ו בשבט שמח לכולם!

